

TALOUSARVIOALOITE 37/2010 vp**Määrärahan osoittaminen yleissitovien työehtosopimusten ruotsintamiseen*****Eduskunnalle***

Perustuslaki ja kielilaki

Perustuslain 17 §:n mukaan jokaisella on oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia. Viranomaisten tulee toiminnassaan huolehtia maan kielellisen kulttuuriperinnön säilyttämisestä ja edistää molempia kansalliskieliä.

Kielilain 23 §:n mukaan viranomaisen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä.

Työehtosopimusten kääntäminen

Työehtosopimusten osapuolet ovat toimittaneet sosiaali- ja terveysministeriölle ruotsinkielisen version noin 30 yleissitovasta työehtosopimuksesta. Työministeriö (nykyään työ- ja elinkeinoministeriö) oli vuoteen 2008 saakka käännättänyt joukon ruotsinkielisellä rannikkoseudulla ja Ahvenanmaalla erityisen tärkeinä pidettyjä työehtosopimuksia. Sosiaali- ja terveysministeriö on vuoden 2008 jälkeen käännättänyt yli 20 yleissitovaa työehtosopimusta ruotsin kielelle. Käännöksiä voidaan lähinnä pitää apuvälineinä ja epävirallisina sekä hallinnon sisäiseen käyttöön tarkoitettuina, eikä niitä esimerkiksi voida käyttää oikeuslähteinä tuomioistuimessa. Nämä käännökset kattavat noin 1/10 kaikista voimassa olevista työehtosopimuksista. Tämä merkitsee, että tällä hetkellä on 30—60 yleissitovaa työehtosopimusta ruotsin kielellä. Vuodesta 2009 lähtien sosiaali- ja terveysministeriö ei ole pystynyt osoittamaan varoja käännöksiin.

Käännösten luonteen vuoksi ministeriöiden käännöksiä ei ole voitu julkaista Finlexissä, joka olisi kaikkien käytettävissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on toukokuussa 2009 pyytänyt lausuntoa valtioneuvoston oikeuskanslerilta siitä, että onko työehtosopimusten osapuolia tai viranomaisia pidettävä velvollisina huolehtimaan siitä, että yleissitovat työehtosopimukset ovat saatavina sekä suomeksi että ruotsiksi. Jos työehtosopimusten kääntämisvelvoite olisi viranomaisilla, oikeuskanslerilta on pyydetty lausuntoa siitä, millä viranomaisilla vastuu olisi.

Valtioneuvoston oikeuskansleri on 16.6.2009 antamassaan lausunnossaan todennut, että ottaen huomioon perustuslaissa ja kielilaissa turvatut kielelliset oikeudet sekä viranomaisille asetetun oma-aloitteisen yksilön kielellisten oikeuksien toteutumisesta huolehtimisen, voidaan puolustaa näkemystä, että yleissitovat työehtosopimukset julkaistaisiin sekä suomeksi että ruotsiksi. Oikeuskansleri kansleri katsoo, että toisenlaisen tulkinnan perusteluja ei hevin löytyne.

Kääntämiskustannukset

Yleissitovien työehtosopimusten sivumäärä on keskimäärin 90 sivua, ja kustannuksiksi arvioidaan noin 50 euroa sivulta. Jos vielä kokonaan kääntämättä olevat työehtosopimukset voitaisiin kääntää kolmen kalenterivuoden kuluessa, tästä aiheutuvat kustannukset olisivat noin 230 000 euroa vuodessa. Sen jälkeen kääntämiskustannukset olisivat noin 100 000 euroa vuodessa.

TAA 37/2010 vp — Maarit Feldt-Ranta /sd ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaisi valtion vuoden
2011 talousarvioon momentille 33.01.01*

*lisäyksenä 230 000 euroa yleissitovien
työehtosopimusten ruotsintamiseen.*

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Maarit Feldt-Ranta /sd
Jacob Söderman /sd
Susanna Huovinen /sd
Risto Kuisma /sd
Tuula Peltonen /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Jukka Gustafsson /sd

Anneli Kiljunen /sd
Tuula Väättäinen /sd
Kari Rajamäki /sd
Reijo Laitinen /sd
Eero Heinäluoma /sd
Merja Kuusisto /sd